

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag 6 Junij.

DICERE VERUM QUID VETAT?

Horatius.

ITALIE.

ROME, 19 Mei. De berigten omtrent Sicilië worden meer en meer geruststellend; alle pogingen, om het volk tot opstand aan te zetten, zijn mislukt. Na afloop zijner militaire inspectie zal de Koning van Napels terugkeeren.

— Gisteren hebben de Graaf en Gravin *Karoly*, de Graaf en Gravin *Boromeo*, en de Gravin *Dictrichstein* de eer gehad, door den Graaf *von Hutnow*, Minister van Oostenrijk aan het Pausselijk Hof, den Heiligen vader ten gehoor voorgesteld te worden.

— De Academie van het Catholijk Geloof heeft heden hare zittingen voor dit jaar geopend met eene zeer geleerde redevoering, uitgesproken door den Kardinaal *Bianchi*, en ten doel hebbende; om de ongerijmdheid aan te duiden van het volksgeloof, als of het vergaan der wereld nabij ware, en welk vermoeden berust zoo op de algemeenheid der verspreiding des Geloofs, als op de algemeenheid van den afval der Christenheid van de leer des Zaligmakers. Z. Eminentie bragt hulde aan de pogingen, die met zooveel vrucht door de Missionarissen atomme werden aangewend, maar toonde tevens aan, dat in vele, ja talloze oorden het Christendom zijn weldadig licht nog niet had doen schijnen; en dat, wat betrof den afval der Christenheid, het voor de Godsdienst vertroostend was, te ontwaren, hoe, bij groote en strafwaardige onverschilligheid van den eenen kant, zich van de andere zijde wederom ontelbare martelaars voor de zaak der kerk opdeden; — terwijl de Kardinaal ten slotte de vermetelheid wraakte, waarmee de mensch in de geheimen Gods en der toekomst wilde dringen. — Nog elf andere Kardinalen, en verscheiden aanzienlijke Prelaten waren in deze vergadering tegenwoordig.

DUITSCHLAND.

BERLIJN. De Keizer van Rusland heeft 45 paarden van het edelste ras, met een gelijk getal ruiters, ten geschenke bestemd voor de *Pruissische Lijfwacht*, die eerstdaags het eeuwfeest harer oprigting staat te vieren, tevens met het honderdjarig jubel houden der komst van *Frederik* den Groote op den troon van Pruisen.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden zijn heden uit 's Gravenhage alhier aangekomen.

ENGELAND.

Het Londonsch Dagblad de *»Globe»* kondigt volgenderwijze den dood der beroemde zangeres *JUDITH GRISI* aan:

„Met smart deelen wij onzen lezers den dood van *Julia Grisi's* zuster mede, waardoor het publiek voor eenige dagen van dezer tegenwoordigheid verstoken zal zijn. *JUDITH GRISI* was te zeer in de kunstwereld bekend, dan dat wij hier hare geschiedenis zouden benoeven mee te deelen. Zij heeft hare schoone stem op alle groote tooneelen van Europa laten bewonderen; en meer dan eens zong zij te London. Zij had eene voortreffelijke *contre-alt*-stem en tevens heerlijke *soprano*-toon. Na zich een zeker fortuin verworven te hebben, huwde zij met een Italiaansch Edelman van groot aanzien, waardoor zij het tooneel verliet. Eene allerbevigste ziekte tastte haar aan, en heeft haar langzamerhand ten grave gevoerd.”

FRANKRIJK.

TELEGRAFISCHE DEPECHES.

Bayonne, den 31. Mei, 1840.

De onderprefect van Bayonne aan den Heere Minister van Binnenlandsche zaken.

» Den 25. is het voorfort van San-Pedro, bij Morella, met 12 officieren, 264 soldaten en 4 stukken geschut, in de magt gevallen van de troepen der Koningin. Andere kleine forten zijn verlaten door den vijand, die niet veel weerstand meer bieden zal.”

— De inschrijving voor *Napoleons* lijkstatie gaat niet vlug voort. Het gezamenlijk bedrag is niet hooger dan 22,689 franken, dus nog ver van het miljoen, dat er noodig zal zijn.

— De Markies van *Dalmatie*, Ambassadeur van Frankrijk, heeft onlangs te Piacenza (Plaisance) zijne opwachting wezen maken bij *Maria-Louise*, de *Douairiere* van Keizer *Napoleon*.

— Reeds heeft men in de Invaliden een begin gemaakt met de werkzaamheden voor *Napoleons* lijkgesticht; het zal te midden onder den grooten koepel geplaatst worden.

PARIJS, 30 Mei. Heden hebben de Pastoors der Hoofdstad bij den nieuw-benoemden Aartsbisschop hunne opwachting wezen maken, en zeer welwillend de vrijheid verkregen, om ook hunne onderhebbende Geestelijkheid aan dien Prelaat te mogen voorstellen.

BELGIE.

ANTWERPEN. Of de verkoop van het kabinet-Steenecrijfs, zijn voor 52 franken aan den Prins van Oranje toegewezen de stukken van de eerste bom, die in 1832 door het monster-mortier in de Citadel van Antwerpen is geworpen.

— De beroemde *Verboeckhoven* heeft voor den Herlog *d'Areberg* een paard in Arabisch landschap geschilderd, welk edel ros het sieraad van diens eigenaars stallen uitmaakte. Het stuk, dat den grooten kunstenaar tot roem strekt, zal in Augustus op de Antwerpse Tentoonstelling door het publiek kunnen worden bewonderd.

— Bij het gevecht van Teniah zijn, naar men verneemt, twee Belgische officieren, die aan den veldtogt der Fransche armée in Afrika deel nemen, gekwetst geworden: de Major *Ghislain*, en de

Kapitein *Naline*; — hunne verwondingen zijn echter niet gevaarlijk.

BRUSSEL. Bij kabinetsbrief van 17 Mei II. heeft Z. M. de Koning van Pruisen aan den Heere *Aug. Wahlen* de Decoratie van den Rooden Adelaar, 3. klasse (officier) toegekend, als een bewijs van hooge tevredenheid over de voortreffelijke voortbrengselen der uitmuntende drukkerij- inrigting van dezen zeer verdienstelijken Belg.

— De *Commerce Belge* van 3 Junij sprekt het gerucht van 't overlijden des Konings van Pruisen nagenoeg geheel tegen, terwijl 't *Univers* van den 2. Junij, ons heden uit Parijs geworden, zonder het afsterven te verzekeren, evenwel 's Konings toestand voor onherstelbaar houdt, en tevens uit Berlijn ontvangen berigten mededeelt, waarin al reeds de veranderingen in het personeel der Ministers van Staat worden bekend gemaakt, welke de Troonopvolger, *FREDERIK WILLEM IV.*, ongetwijfeld terstond zal maken.

NEDERLANDEN.

De *Courrier de la Meuse* van den 2. Junij, deelt aan zijne lezers mede het bericht door den *Noord-Brabander*, in zijn Nummer van den 28. Mei II., nopens de Latijnsche Scholen van Ravenslein, Uden, Megen enz. opgenomen. — De *Ami de 't Ordre* (Namen) volgt den loop van ons Dagblad, en deelde reeds meer malen daarnit, in het Fransch vertaalde artikelen, aan België mede, even als den *Vlaming* zulks nu en dan in 't Vlaamsch doet. 't *Univers* (Parijs) heeft mede zich de belangen der Katholieke Nederlanders ernstig aangetrokken, en meer dan eens daarover in 't breede uitgeweid; — eerstdaags zullen wij over al die artikelen gezamenlijk spreken. — Genoeg, dat onze kwestie nielanger binnenslands meer gesmoord wordt, maar de aandacht des vreemdelings is waardig gekeurd, zoodat, door onze betrekkingen in Duitschland, Italië en 't Katholijk herboren Engeland, ook daár zal worden gelezen, op wat wijze men in Nederland een groot miljoen Katholieke burgers, de halve natie, uit haar constitutioneel regt weet te houden.

— Het Handelscontract tusschen Holland en Frankrijk moet op goeden voet staan, en de Heer *Rochussen*, te dien einde naar Parijs gezonden, den 28. Mei weergekeerd, zal weldra met de goedkeuring van ons Kabinet op het tractaat naar Frankrijk teruggaan.

AMSTERDAM, 2 Junij. Wij vestigen de aandacht onzer lezers op eene dezer dagen bij de Gebroeders *Diederichs* in het licht gegevene brochure van den Heer *Mr. F. A. van Hall*, getiteld: *Proeve van een Onderzoek omtrent de Schuld van het Koninkrijk der Nederlanden*. Uit de voorrede vernemen wij, dat de Schrijver het plan heeft gevormd, om eene geschiedenis te geven van de Financien van het Koninkrijk der Nederlanden, en die te verdeelen in drie tijdperken, waarvan het eerste zou eindigen met het jaar 1822, het tijdstip der oprigting van het Syndicaat; het tweede met 15 Januarij 1829, wanneer de regering, op aandrang der Zuidelijke Afgevaardigden, verschillende staten en ophelderingen heeft gegeven, en het derde met het einde van 1839, wanneer onze Verlegenwoordigers, op het vernemen van een nieuw te kort van 56 mill., begonnen zijn, die standvastigheid te ontwikkelen, welke door de geheele natie wordt toegejuicht. Het voorname doel van den Schrijver is, om proefondervindelijk aan zijne medeburgers te toonen, hoe het gedurende de 25 jaren, waarin ten minste practisch de Ministers als niet aansprakelijk werden beschouwd, met 'slands finantiën is geloopt. — De uiterste geheimzinnigheid en de verwikkeling, zoo niet verwarring, onzer financien in de voormelde drie tijdvakken hebben echter te weeg gebracht, dat de Schrijver, in weêrwil van eene opzettelijke studie en van oncindige moeite en zorg, niet de volkomen zekerheid heeft verkregen, dat hij zich hier en daar omtrent enkele punten niet heeft bedrogen, en hij heeft daarom besloten, om vooraf de vier staten van het bedrag der schuld uit te geven, die hij voor zich zelve had vervaardigd, teneinde de aanmerkingen van deskundigen te kunnen vernemen en zich bij het eigenlijke werk voor verkeerde opvattingen, onvolledigheid en onnaauwkeurigheid te bewaren. De eerste dezer staten geeft op de hoegrootheid der nationale schuld bij het herstel onzer onafhankelijkheid, met inbegrip van de door de vereeniging met België overgenomen schulden, terwijl de drie overige staten de hoegrootheid der schulden vermelden op het einde van elk der drie hierboven omschreven tijdperken.

Hoe belangrijk deze staten in den tegenwoordigen tijd zijn, waarin zooveel over onze Finantiën wordt gesproken en geschreven, behoeven wij wel niet breedvoerig te betoogen. Een ieder gevoelt dit. Onze lezers zullen ook niet verlangen, dat wij den hoofdinhoud van het boekje opgeven; wij zouden dan de staten bijna letterlijk moeten afschrijven. Wij vergenoegen ons alzoo, de slotsom van des Schrijvers onderzoek mede te deelen, gelijk hij die aan het einde der brochure opgeeft:

In 1799, zegt de Schrijver betaalden wij aan renten	f 26,244,383
» 1810 ongeveer	» 40,000,000
» 1814	» 14,000,000
» 1839	» 42,439,992

Die slotsom is zeker bedroevend, maar het is nuttig daarop de aandacht van regenten en medeburgers te vestigen, opdat een ieder zich overtuige, dat het meer dan tijd is, dat er gewaakt en gearbeid moet worden.

Wij besluiten deze korte aankondiging met den wensch, dat de Schrijver tijd en lust moge hebben, om den voorgenomen arbeid, waarvan deze brochure slechts de voorbode is, door te zetten en te voltooien.

Wij hebben van eene zeer geëerde hand het navolgende vertoog, betrekkelijk de kwestie van den dag, ontvangen, en deelen het mede, in de hoop, dat het tot meerder aanmoediging der Katholijken zal mogen strekken in deze oogenblikken van algemeen belang, en hen moge opwekken, om dat belang toch door geen inzicht, van welken aard ook, te verzuimen. —

Soo ick naarder werde gheperst, sal ick niet connen naalaten naarder te spreken, dit schreef *Hugo de Groot* in de opdracht zijner *Verantwoordingh*: en kan men in de tegenwoordige omstandigheden dezelve woorden niet bezigen? Eene begroting, vroeger, om zekere redenen, afgestemd, thans ridderlijk aangenomen, en daardoor eene nieuwe en niet geringe opoffering wederom aan de ingezetenen voorgeschreven, eene standvastigheid bij het bestuur in deszeifs begrippen van voor het oogenblik alles te hebben gedaan, wat de belangen der Natie medebrengen, zijn dan dat geene beweegredenen, om zich toch nader te doen hooren, om *naarder te spreken*?

Is het wel ooit niet ontijdig, dan voorzeker is het zulks thans niet, om een stilzwijgen af te breken, waaraan zoo menige onheilen worden geweten, en waaruit nooit iets goeds is ontstaan: vooral in dit Gewest (Noord-Brabant), en in deze oogenblikken is het gezegde van *Hugo de Groot* maar al te waar.

Het stilzwijgen bewaren, geene enkele stem doen hooren, zoude thans voor ieder, die wel denkt, eene grove dwaling zijn, zoo niet meer.

Wie zal niet nader spreken, indien hij het oog vestigt op de gedragslijn nu door de Regering zoo het schijnt onherroepelijk aangenomen? En vooral bij de Katholijken in dit gewest kan die tegenwoordige handelwijze in deszeifs vertakkingen niet onbekend zijn. Indien men voor als nog slechts gedenkt de thans bestaande onbezonnenheid of onbeschaamdheid, om bij voorkeur de billijke verlangens van dezen tegen te werken, dan ongetwijfeld springt het elken weldenkende in het oog, hoe verkeerd de gedragingen der Regering zijn: en, helaas, zal het dan door haar nooit begrepen worden, dat de Roomsche-Katholijken zulk een groot gedeelte der bevolking, een groot miljoen menschen, ja, de halve Natie uitmaken?

Wil men aan hen niet toekennen het genot van volledige vrijheid van Godsdienst, waarom dan nog het weinig overschietende hun benomen? Waarom dan die roekeloze gedachte onlangs in de II. kamer geuit, doch tijdelijk ter zijde gesteld? Waarborgt men de Godsdienstige begrippen, waarom dan al die verdragen in het erkennen van een wettig benoemden kerkvoogd? En wij Katholijken, wij zouden niet nader spreken?

Slaat men een aandachtig oog op het onderwijs, ja dan moet de verontwaardiging ten top rijzen; — en boeken, en leertrant, en de geheele inrigting van het lager onderwijs zijn niet anders dan op een naakt systeem van onverschilligheid geschoeid; dit aan te kweken is de eenige poging, en hoe veel wrange vruchten heeft dit verderfelijke beginsel al niet voortgebracht? Bewaart nog een weinig langer uw diep stilzwijgen, en, met der daad, zal thans wederom worden bewaarheid, hetgeen vroeger in deze landen eene Wet was. Uit dit oogpunt beschouwd, hoe stootend, hoe angstvallig voor ieder Katholijk de verordening thans ten uitvoer gereed liggende nopens het actueel personeel van het middeibaar onderwijs! Zullen dan de Ouders nimmer begrijpen, dat eene goede opvoeding bij meesters van hunne keuze, en niet bij gegraduateerde leeraars aan echt-Protestantische faculteiten te vinden is; de ouders gevoelen dit zeer wel, en toch wachten zij nog grootere afpersingen af, alvorens te spreken.

Waartoe dienen dan toch de constitutionele middelen bij de wet van den Staat gewaarborgd? of wel heeft het betreurenswaardig stelsel van onderwijs ook reeds het ouderlijk hart voor het godsdienstige, voor het zedelijke, onverschillig gemaakt? Is het den Katholijken verboden, om even vrij als de Israëlieten scholen te mogen oprigten, om aldaar boeken aan de kinderen voor te leggen, waarin voor het hart zoowel als voor het verstand nuttige onderigtingen worden voorgedragen; welaan dan, verheft uwe stemmen, laat uwe klagen hooren, dat geene tijdelijke teleurstellingen uwe billijke eischen terug houden.

Het nader spreken van weldenkenden heeft de Regering nu toch rindelijk genoodzaakt, om een staaltje van Ministers- (niet ministeriele) verantwoordelijkheid aan de wetgeving voor te dra en, en hoe geprekkelijk het dan ook moge wezen, zoo laat ons ten minste den wensch uiten, dat daaruit toch iets goeds ontsta!

Door niet te spreken, zullen er geene veranderingen in het verkiezings-stelsel worden voorgedragen, en ook daardoor zal men zich zelve hebben te wijten, dat meest overal en in alle betrekkingen personen worden aangesteld, die hoe langer hoe onaangenaamer zullen wezen. Levert, onder duizend anderen, de onlangs gemaakte stemming te Zevenbergen daar geen voorland bewijs van op? Hij, die voor de betrekking van Schoolopziener, aan de Regering niet welgevallig genoeg was, werd daar evenwel, na in het vorige jaar reeds elders schipbreuk te hebben geleden, wederom op den voorgrond gesteld: doch gelukkig heeft het tot dit pleit beslist, en hem geweerd, die door zijne ambtsbetrekking niets anders dan hogere wenken zou hebben moeten opvolgen.

Zou men dan nu toch niet nader moeten spreken, bij het voortdurend indringen van Ambtenaren, die in ons gewest met de noordster afdalen? Is dan de bekwaamheid tot Ambten en Bedieningen alleen aan zekere gezindheid geschonken?

„*Spreekt dan naarder*”, organen van weldenkende Katholijken, dat uwe bladen steeds open blijven, om de regtmatige wenschen, de billijke klagen van een miljoen ingezetenen in het openbaar te verkondigen: al mogten uwe pogingen voor den oogenblik geene gunstige gevolgen hebben, houdt niet op, denkt aan de ongelukkige uren, en eemaal zal het slagveld door u ingenomen wezen.

Helmond, Mei, 1840.

D.

Ziehier den brief, door ons in Nr. 65 van den *Noord-Brabander* (30 Mei II.) aangekondigd. Onze aanmerkingen volgen er achter.

Eindhoven, den 18. Mei, 1840.

Audi et alteram partem.

Hoort en wederhoort.

In Uw geacht dagblad N°. 59 van dit jaar beklagde zich een Uwer bestendig geabonneerden uit deze stad over het onverschuldeld van den Griffierspost bij de Regtbank van dit Arrondissement en wordt het reeds euvcl opgenomen, dat de Substituut-Griffier, dien de Schrijver een bedaagd en kundig regtsgeleerde noemt, en die daarvoor verzoek heeft ingediend, nog niet benoemd is, en zulks te meer daar een der meest gevreesde mededingers, bij wijze van geschenk, naar de Limburgsche verzoende broeders is gezonden.

Volgens het gevoelen van dien briefschrijver schijnt de Katholijke geloofsbelijdenis van onzen Substituut-Griffier de voornaamste hinderpaal tegen zijne bevordering te zijn. Deze oordeelvelling komt mij partijdig, onkiesch en ongepast voor. Zonder aan de bedaagdheid en kunde van den Heer Substituut-Griffier dezer Regtbank te kort te willen doen, of de plaats gehad hebbende aangeduide zending naar de Limburgsche bedeede broeders goed te keuren of raadzaam te vinden, moeten er, mijns eraachtens, meer titels van aanspraak bestaan dan enkel de Katholijke geloofsbelijdenis.

De Koning heeft, billijkerwijze, erkentelijkheid en belooning toegezegd aan die Nederlanders, die zich belangloos en met menigvuldige opofferingen aan hunne betrekkingen onttrokken en tot verdediging van den Vaderlandschen bodem goed en bloed veil gehad hebben.

Door den loop der omstandigheden, tot den maatschappelijken burgerkring teruggebracht, en steunende op de verwezenlijking dier koninklijke toezegging, ziet een groot aantal eenige lotsverbetering te gemoet. Met deze regten van aanspraak is dan toch de Heer Substituut Griffier alhier niet toegerust, want toen ook andere bedaagde en kundige regtsgeleerden menigvuldige ontberingen op de grensgehuchten en dorpen te doorstaan hadden, tot handhaving der Regten zoo van den geboortegrond als van het regerend stambuis, smaakte ZijnEdel Gestr., te midden van Belgiëns hoofdstad, de genoogens aan een aanzienlijk geldelijk vermogen verbonden, zonder dat zijn persoon bij de Schutterij vertegenwoordigd werd, hetgeen dan ook trouwens geen vereischte was, als zijnde hij destijds Ingezene van Brussel.

Dat Zijn Edel Gestr. door aanhuwelijk met een eervol bekend Noord-Brabandsch Geslacht, zich later in deze stad heeft neêrgezet, en hem kort daarna de post van Substituut Griffier bij de Regtbank is toevertrouwd, was reeds miskenning van door anderen bewezen diensten en kan bij Hem wel erkentelijkheid maar geenszins titels van aanspraak doen ontstaan, die den briefschrijver Hem wil toekennen en die andere Katholijke of niet Katholijke Noord-Brabandsche mededingers, met vrij wat meer grond, kunnen aanvoeren, zoolang namelijk 's Konings toezeggingen geen ijdele klanken zijn.

Aan de Redactie genoegzame onpartijdigheid toekennende, heeft mij de briefschrijver van 9 Mei jl. bij zijn slot aangemoedigd, om over dit onderwerp Uwe lezers nader te onderhouden, teneinde de waarheid gekend, ongepaste en ontijdige oordeelvellingen opgeschort en geen administratief Bestuur zijdelings voor onbillijk of onregtvaardig uitgekreten worde, zoo lang daartoe geen hechter bewijzen dan de aangevoerde geleverd zijn.

*Een geabonneerde Katholiek,
Voorstander van Regt en Waarheid.*

Wij hebben bovenstaanden brief, ofschoon hij ons naamloos is toegezonden, evenwel geplaatst, om tot een bewijs te strekken van onze onpartijdigheid, en dat wij ook gaarne berigten opnemen, die tot opheldering of wederspraak kunnen strekken van hetgeen wij in ons Dagblad hebben vermeld; wij zouden daar eerder aan voldaan hebben, maar hebben het noodig geoordeeld, nog eenige inlichtingen bij onzen eersten correspondent in te winnen.

Wij willen geenszins betwisten, dat nog andere sollicitanten voor den post van Griffier zich hebben opgedaan of kunnen opdoen, maar zeker is het, dat in de eerste plaats daarop te regt aanspraak kunnen maken die sollicitanten, die in rangorde den overleden persoon volgen, en dat de Heer GORDON, die thans in *Limburg* geplaatst is, als Protestantsch zijnde, algemeen beschouwd werd, den Substituut-Griffier in den weg te staan; wij willen evenwel daarom alleen van de onderhavige zaak geen religiegeval maken; maar verwondering moet het toch baren, dat de vacerende post zoo lang onverschuldeld blijft.

Dat de verdedigers van het Vaderland bij voorkomende gelegenheden verdienen beloond te worden, willen wij gaarne toestemmen, maar niet om hen daarom te begunstigen met posten, waarvoor zij niet geschikt zijn, en, zoo als wij meenen, dat er onder de sollicitanten wel gevonden worden.

Indien de opneming der wapenen in het jaar 1830, (zonder over de bedoelingen van velen daarbij te willen oordeelen) een titel zou geven tot het bekomen van posten, behoort het evenwel geene uitsluiting voor anderen te wezen, die, uithoofde hunner jaren of omstandigheden, daartoe geene geneigdheid hadden of 't welvoegelijkheid 's halve niet konden doen.

Wat nu den Heer Substituut-Griffier alhier betreft, hij is te Rotterdam geboren, en dus Noord-Nederlander; reeds eenige jaren vóór de Belgische onlusten, heeft zijne familie, even als zoo vele Noord-Nederlanders, zich naar Brussel begeven en was aldaar met der woon gevestigd. Het zou hem dus slecht gepast hebben, om in 1830 naar de Noordelijke Provinciën over te komen, en de wapenen tegen België te aanvaarden, en alzo zijne ouders en familie aan de grootste onaangenaamheden bloot te stellen. — In het jaar 1834 heeft hij België verlaten, en bij Koninklijke vergunning zich in de Provincie Noord-Brabant neêrgezet; naderhand heeft zijne moeder zich ook herwaarts begeven, hetgeen wel een bewijs heeft opgeleverd, dat men zich aan België vreemd beschouwde.

Wanneer hij zich aan den opstand van België had willen aansluiten, zoude het hem door zijne betrekkingen niet ontbroken hebben, zich voordeelg dáár te doen plaatsen, maar hij beschouwde

zich als Noord-Nederlander aan de Belgische kwestie geheel vreemd. Indien er zich onder de sollicitanten bevinden, die meer kunde en geschiktheid hebben voor den vacerenden post, en daarop meer aanspraak kunnen maken dan hij, wel nu, dat deze dan geplaatst worden; maar de tijd zal het leeren, in hoe verre de vooronderstelling van onzen Correspondent al dan niet gegrond is, dat *godsdienstinvloed* ook in het onderhavige geval er wel niet geheel en al buiten zal blijven.

Oudenbosch, den 28. Mei, 1840.

In uw geacht Dagblad van Dingsdag 26 Mei, 1840, No. 63 las ik met verwondering eene philanthropische raadgeving aan den nieuwen Secretaris van Rosendaal, nopens een zinneloos meisje, onder die Gemeente, aan den weg van daar op den Oudenbosch, bij hare ouders inwonende.

Nopens deze zaak de noodige informatiën op de plaats ingewonnen hebbende, vernam ik, dat, op dringend verzoek der Ouders-zelve, om dit ongelukkig kind bij zich te mogen blijven verzorgen, en uit hoofde hunner bekrompen omstandigheden, aan hen sedert 1835 uit de Gemeente-kas is toegelegd en uitbelaald de som van *vijf en zeventig gulden* 's jaars.

Derhalve kan de nieuw benoemde Secretaris de moeite en tijd besparen, om die wandeling van ruim een half uur daartoe te besteden, aangezien het bewijs van dien onderstand, ongetwijfeld, in de Gemeente-rekeningen zal te vinden zijn.

Mogt zijn Ed. goedvinden, de echtheid van het door mij aangevoerde in oogenschouw te gaan nemen, teneinde aldaar te ondervinden, dat het ongelukkig meisje, in haar Ouders huis, in een afgeslagen hokje, met een linnen pak gekleed, *ongebonden ligt*, zoo kan die jonge Heer zich gerust en zonder vrees voor cenige indecentie daar heen begeven.

Verders moet ik betuigen, omtrent de *oorzaak* der krankzinnigheid van het bedoelde meisje, dat bevorens te Gastel woonachtig was (door den Correspondent opgegeven eene *hopeloze liefde* te zijn) geene voldoende inlichtingen te hebben kunnen bekomen.

Met deze te regtwijzing een plaatsje in uw geëerd Dagblad te verleen, zal wezenlijke dienst geschieden aan de waarheid in het algemeen, en in het bijzonder aan uwen bestendigen Lezer:

VERITATIS AMICUS.

ADVERTENTIEN.

*** VIJFTIG JARIGE HUWLIJKSVEREENIGING van
J. VAN GIESSEN
en
M. VAN OPLOO.

Zalt-Bommel,
den 31. Mei, 1840.

*** Heden omtrent middernacht behaagde het den Almogende, mijne teder geliefde Echtgenootte **ANNA ELISABETH SPOORENBERG**, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, in den Ouderdom van zeven en veertig jaren, tien maanden en vier dagen tot zich te roepen.

A. J. VAN DYCK SPOORENBERG.

Eindhoven,
den 30. Mei 1840.

BELANGRIJK BERIGT.

OPENBARE VERKOOPING.

Het HUIS-TUYTELEIR, te Antwerpen, heeft de eer, het publiek te berigten, dat de buitengewone afrek, dien zijne LAMPEN te 's Bosch hebben mogen ondervinden, genoegzame gelegenheid heeft gegeven, om de voortreffelijke eigenschappen dier verlichting te doen kennen, en er zoodoende een gevestigden roem aan te verschaffen. — Teneinde als nu nog vóór het bepaald vertrek van hier, een ieder in de mogelijkheid te stellen, zich een dergelijk verlichtingsmiddel aan te schaffen, zullen de weinige nog overige LAMPEN, in het Hôtel *het Oud-Keizershof*, in de *Apostelstraat*, door de *Wed. J. M. OFFERS*, ten overstaan van haren Zoon, als daartoe bevoegd Ambtenaar, in 't publiek worden verkocht, op Dingsdag den 9. Junij, 1840, 's namiddags ten 3 ure, en zulks tegen betaling op drie maanden; zijnde de te verkoopen verzameling van nu af voor een ieder te zien, en bijzonder 's avonds, als wanneer men zich van het schoon licht zelf kan overtuigen. De voorwerpen bestaan in HANGLAMPEN, met één en meer pitten, TAFEL- en BUREAULAMPEN, LAMPKOUSJES en -GLAZEN, alles in deugdelijken staat, en bijzonder geschikt voor Sociëteiten, Koffijhuizen, Magazijnen, Winkels, Salons, Bureaux enz.

ZEGT HET VOORT.

TE KOOP.

Een stel koperen TINNEGIETERS VORMEN, met zijn toebehoren, van de Ned. Kan., tot de dubbelde Vingerhoed, zoo goed als nieuw, volgens de wet.

Te bevragen bij den Drukker dezes. Brieven franco.

*** **J. M. RITS**, openbaar Notaris, residerende te *Hertogenbosch*, zal, voor zijne principalen, voor het seizoen van het Jaar 1840, in het openbaar verpachten:

Op Zaterdag den 13. Junij 1840, des namiddags ten drie ure, ten huize van de *Wed. C. VAN DE GRIENDT* te *Orthen*;

40. Bunders H O O I L A N D E N, gelegen in den Polder van *Empel*.

Op Maandag den 15. Junij 1840, des namiddags ten drie ure, ten huize van *JOHANNES BEL* te *Deutenen*.

100. Bunders H O O I L A N D E N, gelegen in de Polders het *Boschveld* en den *Ham*,

Op Zaterdag den 20. Junij 1840, des voormiddags ten tien ure, ten huize van **CORNELIS TUKKER** te *Lith*;

70. Bunders U I T E R W A A R D E N en H O O I L A N D E N, gelegen onder *Alphen*, *Lithoijen*, *Lith*, *Kessel* en *Maren*.

Op Donderdag den 25. Junij 1840, des namiddags ten drie ure, ten huize van **H. B. VAN LAMOEN** te *Gewande*;

60. Bunders H O O I L A N D E N, gelegen in den Polder het *Laag Hemaal*.

Op Vrijdag den 26. Junij 1840, des namiddags ten drie ure, ten huize van **JAN DE PAUW** op de *Kruisstraat* onder *Rosmalen*;

80. Bunders H O O I L A N D E N, gelegen in de Empelsche en Rosmalensche Hoeven en onder *Nuland*.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris **RITS** voornoemd.

*** **G. VAN DER HEYDEN**, Notaris te *Ravenstein*, is voornemens publiek te Verpachten, de navolgende *alle beste Uiterwaardsche Hooilanden*:

Den 13 Junij 's morgens om 9 uren te *Macharen* in het Veehuis: 40 Bunders *eerste Snee*, zijnde het **MACHAREN SWAARDJE** van den Hoog Welgeb. Heer Ridder **DE MAURISSENS** en den Heer **G. A. VAN DER HEYDEN**, de **PASSEN** onder *Maasbommel* van den Heer **VAN LANSCHOT** en de **GALANDSCHE WAARD** aldaar van den Eerw. Heer **VAN DUGTEREN** en den Heer **J. F. SENGERS**.

Den 13. dito 's namiddags om 2 uren, te *Megen* in het Wit Kruis: 46 Bunders voor *twee Sneden* in den *Ham* te *Megen*, van den Heer **SENGERS** en anderen.

Den 15. dito 's morgens om 9 uren, te *Megen* in den *Gouden Leeuw*: 52 Bunders *eerste Snee* op *Maasakker*, den *Hooikamp*, *Rijsakkers*, *Groote Rul* en *Wijnaccyns*.

Den 15 dito 's namiddags om 2 uren, te *Megen* in het Veehuis: ruim 30 Bunders *eerste Snee* de **MORINGERWAARDEN** onder *Appeltern* van den Wel Ed. Geb. Heer **J. VAN WILLIGEN**.

Den 16. dito voormiddags om 9 uren te *Megen* in den *Gouden Leeuw*: Circa 50 Bunders voor *twee Sneden* in den *Ham* te *Megen* van den Eerw. Hoog Welgeb. Heer **Baron VAN BLOCKLANT** en anderen.

Den 16. dito 's namiddags om 2 uren te *Haren* op den *Hanenberg*: 31 Bunders *eerste Snee*, de **MIDDELWAARD**, tusschen *Megen* en *Haren* en de *Kleine Rul* op *Maasakker*.

Den 19 dito 's morgens om 9 uren te *Demen* aan de *Kerk*: 40 Bunders *eerste Snee*, onder *Demen*, *Neerlangel* en *Dieden*.

Den 19 dito 's namiddags om 2 uren, te *Ravenstein* in het Veehuis: de **MIDDELWAARD** bij *Ravenstein* *eerste Snee* van den Wel Ed. Heer **LODEESEN** en Jufvrouw **VAN DEN BERGH** en 15 Bunders *eerste Snee* onder *Niftrik* van den Wel Ed. Heer **RANT** en anderen.

Den 20 dito, voormiddags om 9 uren, te *Neerloon* op de *Stag*: 145 loten *eerste Snee* onder *Neerloon* van de Wel Ed. Heeren **LODEESEN**, Doctor **VAN DEN BERGH** en anderen.

Den 22 dito, voormiddags om 9 uren, bij **J. PEFPERKAMP** te *Deest*, door het Ministerie van den Notaris **GEERLIGS**: 46 Loten *eerste Snee* op het *Landgoed Turksweerd* van den Hoog Wel Geb. Heer **Baron DE PELICHY DE LICHTERVELDE**.

Den 23 dito, voormiddags om 10 uren, te *Dieden* bij **G. MEGENS**, circa 100 Bunders *eerste Snee* onder *Dieden*, van de Hoog Welgeboren *Mevrouwe Douairière SINGENDONCK VAN DIEDEN*.

Den 24 dito voormiddags om 10 uren ter zelfder plaats de toeslag van voormelde 100 Bunders.

Berigt aan Ouders en Voogden.

Bij **P. J. MENDEL**, Instituteur te *Schiedam*, is gelegenheid tot het plaatsen van eenige *JONGELINGEN*, de *R. C. Godsdienst* belijdende. Het Onderwijs strekt zich uit tot alles, wat eene *Godsdienstige* en *beschaafde Opvoeding* vereischt.

Het kostgeld bedraagt 's jaarlijks slechts *f* 200.

LEEST HIER.

Op **CASTERSHOEF**, onder *Driel*, worden uitverkocht extra *Schoone* op *Nieuw Gesorteerde STEENEN*, voor een *Civiele prijs*, en om *Contant Geld*.

Als:

200,000 *Vlakke KLINKERS*, 300,000 *Hart-Graauwe*, 15,000 *best Amsterdamsch Gevel-Graauwe*, 10,000 *best Boeren-Graauwe* en 30,000 *Onder-Graauwe*, te bekomen bij **J. M. GODSCHALK**, *Burgemeester* te *Empel*.

*** De beuzen *ad studia* uit de *Fundatie* van den Wel Eerw. Heeren **A. en C. VAN DIJCK** vacant zijnde, zoo worden bij deze de daartoe gerechtigden opgeroepen; als:

1°. De *bloedverwanten* van de *Funda'euren*.

2°. *Jongelingen* uit *Netersel*, *Bladel*, *Oirschot*, *Best* en *Vessem*.

om, met de behoorlijke bewijzen voorzien, zich uiterlijk voor den 20sten dezer bij de ondergeteekende, als aange-stelde *collatoren*, aan te melden.

A. ROYERS, *Pastoor* en *Deken*,
C. KEMPS, *Arm-Meester*,

Oirschot, den
Junij 1840.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.
Administratie der Domeinen, Wegen en Vaarten enz.

**OPENBARE
 AANBESTEDING.**

De Agent van het Domein te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, onder nadere goedkeuring van de Permanente Commissie uit het Amortisatie-Syndicaat, al of niet, in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressort, ten overstaan van den Notaris **JOHANNES DE BERGH**, residentende te 's Hertogenbosch, op Donderdag den 11. Junij 1840, des voormiddags ten elf ure, in het Stads Koffijhuis op de Pensmarkt, te 's Hertogenbosch;

Op nieuw Aanbesteden:

Het doorlopend onderhoud van het gedeelte der Zuid-Willemsvaart, van af 70 Ellen boven Sluis No. 5, onder Erp, tot de vereeniging dier Vaart met de Rivier de Dieze, binnen 's Hertogenbosch; gedurende den tijd van negentien en eene halve maand, gerekend ingegaan te zijn den 15. November 1839, en zullende eindigen den 30. Junij 1841; — benevens het doen van eenige Belangrijke Vernieuwingen en Leverantien, daartoe betrekkelijk.

Het Bestek en Voorwaarden, waarop het bovenstaande werk op nieuw zal worden Aanbesteed, hebben ter lezing gelegen, in de Bureaux van den Heer Administrateur der Domeinen te *Arnhem*, en van het Provinciaal Gouvernement van *Noord-Brabant*; ten Kantore van den Notaris **DE BERGH**, te 's Hertogenbosch; te *Dordrecht*, in het Hôtel Bellevue; te *Papendrecht*, in het Regthuis; te *Sliedrecht*, in de Zwaan; te *Hardinxveld*, in de drie Snoeken; te *Gorinchem*, in de Beurs, en in den Hooiwagen; te *Sleuwwijk*, bij de Wed. VAN 'T ZAND; te *Werkendam*, in de Zwaan, bij **BRETS**, en in 's Lands Welvaren; te *Raamsdonk*, in het huis den Dijk, bij **W. KNAAP**; te *Princenhage*, in den Posthoorn; te *Breda*, in de Kroon, en in het Zeeuwsche Koffijhuis; te *Klundert*, in de Stads Herberg; te *Zerenbergen*, bij **H. VAN DER PUT**; te *Willemstad*, in de Oranje-Societeit; te *Lent*, bij **KRIJNE**; te *Nijmegen*, in den Rottordamschen Wagen; te *Tiel*, in den Gouden Leeuw; te *Zalt-Bommel*, bij **G. VAN DRIEL**; te *Grave*, bij de Weduwe **SCHOONENBERG**; te *Findhoven*, in de Wildeman; te *Veghel*, bij **VAN DER AA**; en te 's Hertogenbosch, in de Logementen den Gouden Leeuw, het Keizershof, en in het Stads-Koffijhuis bij **W. REGGERS**.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de Beambten van genoemde Vaart, alsmede ten Kantore van den Agent van het Domein.

NB. Tot narigt van de Gegadigden dient, dat Artikel 2 van het primitieve Bestek zoodanig is gewijzigd, dat, voor het uitdiepen van het Kanaal en het opmaken der Leidijken en Aankleven van dien, te zamen, wordt bepaald eene hoeveelheid van *dertien duizend* Kubiek Ellen, (*f* 13,000) te verwerken naar gelang van de behoeften en de orders der Directie; met dien verstande, dat, voor iedere *niet* verwerkte Kubiek El, *vijsfig Cent* (*f* 0-50) van de Aannemings Som zal worden gekort; terwijl het meerder verwerkte, volgens denzelfden maatstaf, zal worden bijbetaald.

De AGENT van het Domein voornoemd:
H. W. VAN GRASVELD.

's HERTOGENBOSCH,
 den 27. Mei, 1840.

ZEKERHEID EN RUST.

**BRUSSELSCH E
 ONDERLINGE-VERZEKERING
 COMPAGNIE**

TEGEN BRAND-GEVAER,
 Bekragtigt door Besluit van 28 November 1819

DE ADMINISTRATIE van de Brusselsche Onderlinge Compagnie brengt ter kennis van het Publiek dat, volgens de geueeraele rekening van het verzekerings-jaer geeyndigt den 30 junius 1839, welke rekening aen de vergadering der vyftien hoogste ingeschrevene Societarissen voorgelegt en door dezelve goedgekeurt is geweest, de sommen, op de welke de jaerlyksche cotisatiën van veertig centimen per duizend franken betaeld wordt, beliepen tot een totaël van boven de *327 millioenen franken*, die nog daegelyks door nieuw verzekeringen verhoogd worden.

De Administratie door de verkregene resultaeten bewyzende dat zij in haere verwachting, dat de Brusselsche Onderlinge Compagnie het minst kostbaer van alle de verzekerings-gesichten van het land zouden zyn, tot heden niet bedrogen is geweest, durft rekenen op nog een grooter getal verzekeringen als die welke zy van het Publiek vertrouwen bekomen heeft.

De Onderlinge Compagnie verzekert niets als de Gebouwen. De vaste jaerlyksche cotisatie voor een gewoon gebouw is bepaald op 40 centimen per duizend franken. Deze cotisatie is verhoogt met 10, 20 en 30 centimen, enz., in proportie van een grooter gevaer, volgens eenen tarief door den Raed van de Maetschappij vastgesteld. Daerenboven betaeld men, in de Societeit tredende, eene somme van 2 guldens 50 cents voor iedere 5,000 guldens verzekert op eenen eygendom.

**BRUSSELSCH E
 MAETSCHAPPY.**

**Verzekering op Premien
 tegen brand,**

Goedgekeurt door Koninklijk Bestuyt van 15 february 1821.

De Maetschappij, van dewelke den termijn van Bestaan verlengt is geweest tot op den 30. Junius 1850, verzekerd tegen den Brand (*daeronder begrepen het vuer des hemels*), roerende en onroerende goederen van allen aerd.

De verzekering strekt zich zelfs uyt op de aen de verzekerde goederen voorvallende schaele, het zy door het noodwendig vernielen van een gebouw tot stuyting van den voortgang des brands, het zy door de toegebragte hulp, het zy door de wegruyning der goederen om dezelve van brand te bevryden.

De Maetschappij neemt geene ZEE nog LEVEN S VERZEKERINGEN aen.

De schaeden worden daedelyk naer den brand door wederzydsche gekozene experten getaxeerd. — De betaeling geschied zonder eenige korting.

Den Raed van Administratie is gemagtigd geweest om het Fonds tot betaeling der brandschaele bestemd, te brengen op een kapitaal van *VYF MILLIOENEN GULDENS*.

Voorts; is den Raed gemagtigd geweest om met een gedeelte der winsten een Reserve-Kas opterigten, ten eynde, alvorens het kapitaal der Actien aenteraeken, de voorkomende verliezen te bestryden. Deze Reserve-Kas beliep, den 30. Junius 1839, op byna *vyf honderd zeventig duyzend franken*. Daerenboven beliepen de te ontvangene premien voor de loopende verzekeringen op meer a's een *half Millioenen franken*.

De Maetschappij telt onder haere actionarissen, veele der voornaemste eygenaers, kooplieden en bankiers.

De premien zyn op de leegste wyze gesteld, zoo dat de weldaet der verzekering door de minst gegoedste eygenaeren kan genoten worden. Geene andere Maetschappijen, verzekeren op voordeeliger conditien.

De premien worden jaerlyks vooruyt betaeld ten kantoore der Maetschappij, of by haere door de gewaerborgde aangewezen Agenten.

Ingeval van verzekering voor zeven jaeren is het laetste jaer gratis.

De Heer **LEONARD JACOBUS SASSEN**, is als Agent van beide Maetschappijen voor de Steden en Kantons van 's Hertogenbosch en Tilburg als ook de Districten van Boxtel en Waalwijk en het Kanton Asten, vervangen geworden door den Heer **GERARDUS HENRICUS JOANNES DECKERS**, Procureur te 's Hertogenbosch, wiens in functie treding is bepaald op den 1. Junij aanstaande.

DEN DIRECTEUR,
O P I E N B E R G H.

Om meerdere inlichtingen, zich te vervoegen te Brussel, in de kantooeren van de Compagnie, Koninklijke-straet, aen de Warande, No. 38, en te 's Hertogenbosch bij gemelde Heer **DECKERS**, die de Statuten, den Tarief en de verzekerings-conditien mededeelt.

* * * Alle degenen, welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zyn aan wijle den Wel Eerwaarden Heer **THEODORUS DOMINICUS VAN BERCKEL**, gewoond hebbende en overleden te 's Hertogenbosch, of eenige titels, papieren of boeken onder zich mogten hebben, die nalatenschap specterende, worden verzocht daarvan vóór den *eersten Julij 1800 veertig* opgave of belating te doen aan **AUG. C. VAN LANSCHOT** of **Gs. Js. VAN DE VEN** Lz., als Executeuren-Testamentair te 's Bosch.

GRANENMARKT.

Te Amsterdam van Woensdag 3. Junij.

Oude Tarwe bij gerijf en nieuwe bijsorten bij partij verokcht 128 p. o. wib Pools. *f* 390; 115, 117 p. n. Vries bij partij *f* 255, 260; 130 p. o. b. Pools *f* 390 395; 123 p. n. b. dito. *f* 330.

Rogge in een doen met weinig handel, 118, 119 p. Pruisische *f* 164; 125 p. a. Overijs. *f* 190; 121 p. Pruis. *f* 172.

Ge st-in een doen, 107 p. n. Deens 156.

Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad dadelijk zonder handel; op 9 vat in Oct, 71½, 72 p. vl.

Lijnzaad in een doen; 109 p. Kon. *f* 242½; 108 p. dito *f* 247½; 103, 104 p. Arch. *f* 275.

Raapolie prijshoudend; per 6rw. *f* 41½; Vlieg. *f* 40½; Sept. *f* 40½ a 41 Oct. en Nov. *f* 41 a ½.

Lijnolie per 6rw. 32½; Vlieg. 31½. Hennepolie per 6lw. 36; Vliegend *f* 35.

De prijzen der Granen alhier, van Donderdag, 4. Junij zyn geweest.

Rogge per Ned. Mud.	<i>f</i> 6-33-a 5-83
Boekweit	6-16-a 5-75
Haver	0-00-a 0-00
Garst.	0-00-a 0-00
Het Ned. pond Boter	0-70-a 0-64
De 3 — Roggenbrood	30 Cents

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De Belgische fondsen waren den 4 Junij de 2½ pCt niet genoteerd, de 5 pCt. 103½ de 4 pCt. 96 a 96½; de 3 pCt. 75. a 74½.
 De Ardoins 25½. 26 a 25 ½ 26.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Bours van Amsterdam.

Heden, Woensdag 3 Junij 4½ Ure.

W. S. 2½ pCt. 53½, ½. Dito 5 pCt. 100½ Kansbilj. *f* 24 ½. Sijnd. 4½ pCt. 92½. Handelm. 178, ½, ½, 179, 8 O. I. 5 pCt. 98½. Ryn Spoorweg 100½. Ardoins 85 p. st. 25½. 26. Dito Coupou 18½. Oude Russon 105½. Roebels 6 pCt. 69. Mexik 32½. Columb. 18. Peruan. 11½.

Ter Boek- en Conrantdrukkerij van **D. A. DE ROOY**, te 's Bosch.